

Tálas Péter

Mégis milyen eszközökkel?

A Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet szeptember eleji felmérése szerint a magyar közvélemény igen élesen reagált a pozsonyi kormány legutóbbi lépéseire, a szlovákiai nyelvtörvényre, illetve a magyar köztársasági elnök Szlovákiából való augusztus 21-i kitiltására. A nyelvtörvényről a megkérdezettek 71 százaléka mondta azt, hogy „elsősorban a szlovákiai magyarok ellen irányul”, és csupán minden ötödik válaszadó ítélte úgy, hogy inkább „a szlovák nyelvhasználatot igyekszik védeni”. A megkérdezettek bő háromnegyedét felháborította, hogy a magyar köztársasági elnök augusztus 21-én nem léphetett be Szlovákia területére. A felmérés szerint e kérdésekben nem volt érdemi különbség az egyes szavazótáborok véleménye között, ami – a közvélemény-kutatók szerint – meglehetősen ritkán fordult elő az elmúlt évtized politikai felméréseiben. Bár a felháborodás egyfajta nemzeti konszenzust teremtett, cseppet sem vagyok biztos abban, hogy örülnünk kell neki.

E lap hasábjain már jeleztem (*Az aszimmetrikus szlovák–magyar viszonyról. Nemzet és Biztonság, 2008. december*), hogy megítélésem szerint a magyar politikusok és a hazai sajtó egy jelentős részében a napjainkra már-már konfliktussá érett szlovák–magyar feszültség kapcsán jóval erőteljesebb az indulat, mint a megoldáshoz szükséges körültekintés, több az előítélet, mint a tényleges lehetőségeink ismerete. Magam ezt olvasom ki a Medián említett felméréséből is. Míg ugyanis a felháborodásban egységesek vagyunk, a megoldást lehetőségét illetően már korántsem. Vagyis abban, hogy a magyar kormány-
nak mit kellene tennie a szlovák–magyar vi-

szony javítása érdekében, már jóval erőteljesebben megoszlanak a vélemények: míg az MSZP-szavazók „puhább”, a Fidesz és még inkább a Jobbik támogatóinak egy része „keményebb” fellépést tartana helyesnek.

Mindez rendben is lenne, csakhogy önmagában egy ilyen megközelítés még nem visz bennünket közelebb a probléma megoldásához. Azt ugyanis nem határozzák meg konkrétan sem a politikusok, és a konfliktusról olykor igen markáns határozottsággal véleményt mondó újságírók sem, mit is értenek „puhább”, még inkább pedig a „keményebb” fellépésen. Felteszem azért nem, mert az említettek valószínűleg nincsenek is tisztában azzal, milyen „puha”, illetve „kemény” eszközök állnak a magyar diplomácia, tágabban, Magyarország rendelkezésére egy ilyen típusú konfliktus kezelése esetén, nem is beszélve annak végiggondolásáról, hogy konkrétan milyen eredményei lennének, lehetnének a „puha” vagy a „kemény” fellépésnek. Így azután maradnak az érzelmi kirohanások, az átgondolatlan, indulatos véleményalkotás, továbbá a „puha”, illetve a „kemény” fellépésről szóló maszatolás...

Ez persze nem kizárólag az ő hibájuk. Ha ugyanis őszinték vagyunk magunkhoz, meg kell, hogy állapítsuk: eddig valójában a magyar kül- és biztonságpolitikával foglalkozó szakma sem vette számba soha, milyen konkrét eszközök, illetve milyen módszerek is állnak hazánk rendelkezésére külpolitikánk érvényesítésére. Sürgősen pótolnunk kellene, már csak azért is, hogy a magyar közvélemény ne ringassa magát illúziókban – például a szlovákiai nyelvtörvény visszavonathatóságával kapcsolatban. ■